

UCHWAŁA Nr 124/XVI/2019

Rady Miejskiej w Gostyninie

z dnia 28 listopada 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2022.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 j.t. ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 j.t.) Rada Miejska w Gostyninie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2022, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Gostynina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Hubert Reder

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2020-2022

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Może być zarówno przyczyną jak i skutkiem powodującym dysfunkcję w rodzinie, dlatego bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390) definiuje przemoc jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie bądź jego zaniechanie, które narusza prawa lub dobra osobiste jednostki. Działanie to w szczególności naraża odbiorcę owego zachowania na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia. Narusza jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną oraz powoduje szkody na zdrowiu fizycznym bądź psychicznym, a co za tym idzie cierpienie i krzywdy moralne.

Przemoc w rodzinie dzieli się na cztery podstawowe rodzaje: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną i seksualną. Szczegółową ich charakterystykę prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje przemocy

RODZAJE	FORMY	SKUTKI
Przemoc fizyczna	szarpanie, popychanie, kopanie, obezwładnianie, duszenie, policzkowanie, szczypanie, przytrzymywanie, bicie (otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami), topienie, polewanie substancjami żrącymi, przypalanie papierosem, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu lub nie udzielenie pomocy	bezpośrednie uszkodzenia ciała tj. urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, zespół stresu pourazowego, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie, narzucanie swojego zdania, poglądów, ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie i kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie,	zniszczenie poczucia mocy sprawczej, uzależnienie od prześladowcy, upadek poczucia własnej wartości i godności, nieumiejętność sprzeciwu i bierność, stały strach i utrata nadziei, posłuszeństwo, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, choroby

	używanie wulgaryzmów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, groźby, szantaże	psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu
Przemoc ekonomiczna	okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, szantażowanie, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb	całkowita zależność finansowa, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, znalezienie się bez środków do życia, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości
Przemoc seksualna	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, zamknięcie się i lęk, utrata poczucia atrakcyjności i godności, oziębłość, niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy, zaburzenia seksualne, unikanie seksu, strach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 4.

Ofiarami przemocy w rodzinie są zazwyczaj kobiety i dzieci. Rzadziej dotyka ona mężczyzn chociaż coraz częściej spotyka się przejawy agresji kobiet wobec mężczyzn. Oprócz tego nieco rzadziej mówi się o zjawisku przemocy wobec dzieci bądź ludzi starszych. Kategoria przemocy jest uogólniana w postaci podziału na płeć.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powstał w oparciu o diagnozę środowiska na podstawie analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GOSTYNINIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2022 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu z lat ubiegłych. Podejmowane działania potwierdzają skuteczność w dziedzinie udzielania pomocy jak również, w dziedzinie prewencji. Wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów będących przedstawicielami różnych organizacji, firm i instytucji.

Tabela 2. Procedura Niebieskiej Karty na terenie miasta Gostynina

Rok	2017		2018		2019 (trzy kwartały)	
	Policja	MOPS	Policja	MOPS	Policja	MOPS
Liczba założonych Niebieskich Kart (wszczęte procedury)	34	1	33	3	20	5
	35		36		25	
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	30		36		33	
Liczba spotkań grup roboczych	305		278		172	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych wynika, że przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym.

Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nie istniejący, albowiem sprawy związane z przemocą często jeszcze przez niektórych są skrywane i być może o wielu przypadkach pracownicy socjalni mogą nie mieć rozeznania.

Tabela 3. Osoby doznające przemocy na terenie miasta Gostynina

	Osoby doznające przemocy						
	2017		2018		2019		
	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	dzieci
Kobiety	28	4	28	5	15	5	2
	32		33		22		
Mężczyźni	2	2	4	1	1	1	5
	4		5		7		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jak wynika z danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie najczęściej osobami doznającymi przemocy w Gostyninie są kobiety w średnim wieku, co nie znaczy, że nie zdarzają się sytuacje, w których krzywdzeni są mężczyźni. Natomiast sprawcami przemocy najczęściej są mężczyźni w wieku średnim, co przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Sprawcy przemocy na terenie miasta Gostynina

	Sprawcy przemocy						
	2017		2018		2019		
Kobiety	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	
		3	1	9	-	5	-
		4		9		5	
Mężczyźni	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	w średnim wieku	w starszym wieku	
	30	1	27	-	20	1	
	31		27		21		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

II. PROGRAM

1. Adresaci programu

Adresatami programu są:

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi bądź zagrożonymi przemocą.

2. Cel główny programu

Głównym celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

3. Cele szczegółowe programu.

3.1. Koordinacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

Zadanie pierwsze: działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mająca na celu szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb.

Zadania Zespołu:

- kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy;
- wypracowanie interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawcy przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania;
- kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów;
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi;
- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”;
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej;
- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zakończonych procedur.

Zadanie drugie: działalność Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków mająca na celu wsparcie prawne ofiar przemocy oraz podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Zadania Punktu:

- dyżury specjalistów tj.: terapeuty, prawnika i zawodowych kuratorów sądowych;
- udzielanie wsparcia emocjonalnego, psychologicznego i prawnego;
- udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy;
- liczba sprawców objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi;

- liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

3.2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego

Zadanie: promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.

Realizacja zadania poprzez:

- organizację zajęć edukacyjno-profilaktycznych w szkołach i w środowisku lokalnym oraz wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji;
- realizacja programów terapeutycznych skierowanych do ofiar i sprawców przemocy domowej jako zjawisko współistniejące z problemami uzależnienia;
- realizacja programów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców w obszarze profilaktyki i ryzykownych zachowań ich dzieci;
- współpracę ze stowarzyszeniami abstynenckimi i grupami samopomocowymi typu AA, NA, Al-Anon, Alateen, DDA;
- podnoszenie świadomości społecznej poprzez upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania, w tym prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych, opracowywanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla tych rodzin.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych w szkołach i w środowisku lokalnym, liczba uczestników i ich opinie o programie (np. w formie ankiet ewaluacyjnych);
- liczba osób objętych programami podnoszącymi zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców;
- liczba ofiar i sprawców przemocy domowej objętych programem terapeutycznym;
- liczba wydanych broszur i ulotek dot. przemocy domowej.

3.3. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie

Zadanie: Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy – w celu podniesienia poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy, w tym profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych.

Realizacja zadania:

- gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w sprawie zjawiska przemocy domowej,
- pozyskiwanie różnych ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy,

- finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba przeszkolonych osób,
- liczba sfinansowanych szkoleń.

4. Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie oraz Wydział Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta w Gostyninie we współpracy z:

- Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie,
- Komendą Powiatową Policji,
- Sądem Rejonowym w Gostyninie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gostyninie,
- Szkołami z terenu miasta Gostynina,
- organizacjami pozarządowymi.

5. Oczekiwane efekty programu:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększanie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy w rodzinie,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie,
- nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie.

6. Źródła finansowania

Źródłem finansowania wymienionych zadań są środki własne Gminy Miasta Gostynina przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Gostynina.

UZASADNIENIE

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 j.t.), nakłada na gminę, jako zadanie własne, obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a co za tym idzie, stworzenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W pewnym zakresie zastosowanie ma również ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 j.t.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2022 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie w gminie oraz zminimalizować jego skutki. Program został skonsultowany z instytucjami, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie powyższej uchwały.